

SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1
im. Bolesława Prusa w Karczewie
ul. Bielińskiego 7, 05-480 Karczew
pow. otwocki, woj. mazowieckie
tel./fax: 22 780 65 12

Zarządzenie Nr 19/2020
Dyrektora Szkoły Podstawowej nr 1
w Karczewie
z dnia 18 września 2020 roku

w sprawie

***wprowadzenia Szkolnego Programu Doradztwa Zawodowego w Szkole Podstawowej nr 1
w Karczewie w roku szkolnym 2020/2021***

Na podstawie: § 4 ust. 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r., poz.325) zarządzam, co następuje:

§ 1.

Zatwierdza się do użytku Szkolny Program Doradztwa Zawodowego na rok szkolny 2020/2021 w r, który stanowi załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2.

Program został pozytywnie zaopiniowany przez Rade Pedagogiczną dnia 15 września 2020 r.

§ 3.

Nadzór nad realizacją Programu powierza się wicedyrektorowi szkoły.

§ 4.

Zobowiązuje się nauczycieli do realizacji programu.

§ 5.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej Nr 1 w Karczewie

mgr inż. Renata Ulanowska

WEWNĄTRZ SZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 1 IM B. PRUSA W KARCZEWIE

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. 2019 poz. 325)

Cele:

a. w zakresie pracy z uczniami -

- rozwijanie umiejętności uczniów w zakresie pracy zespołowej, myślenia kreatywnego i innych kompetencji kluczowych oczekiwanych przez pracodawców;
- nauczenie młodzieży, jak rozpoznać własne predyspozycje zawodowe, zainteresowania, uzdolnienia i umiejętności a także mocne strony i ograniczenia;
- wspieranie uczniów w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- motywowanie uczniów do wysiłku koniecznego przy podejmowaniu przemyślanej decyzji o wyborze swojej przyszłości zawodowej;
- przekazanie uczniom informacji o zawodach oraz możliwościach uzyskania kwalifikacji zgodnych z potrzebami rynku pracy;

b. w zakresie współpracy z rodzicami -

- wspieranie rodziców w ich działaniach doradczych na rzecz swoich dzieci;
- przekazanie rodzicom informacji o ofercie edukacyjnej, wymogach rynku pracy oraz instytucjach pozaszkolnych, które mogą udzielić im pomocy z zakresu doradztwa zawodowego.

Ocena realizacji i ewaluacja Programu

1. Okresowa ocena programu realizacji doradztwa zawodowego jest dokonywana po zakończeniu każdego semestru, na podstawie sprawozdania przedstawionego przez doradcę zawodowego.
2. W klasach ósmych, w czerwcu, przeprowadzone zostanie badanie satysfakcji uczniów z efektów działań doradczych.
3. Ewaluacja Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego będzie prowadzona na bieżąco i podsumowywana na koniec roku szkolnego, z wykorzystaniem narzędzi:
 - pytania ewaluacyjne do uczniów (umożliwiające uczniom np. samoocenę własnej aktywności na zajęciach, ocenę poczucia satysfakcji z pracy zespołowej);
 - autorefleksja uczniów (swobodne wypowiedzi zarówno na początku jak i na końcu zajęć);
 - analiza wytworów pracy uczniów;
 - ankiety ewaluacyjne do uczniów i rodziców.

Konstrukcja Programu Realizacji Doradztwa Zawodowego Program Realizacji Doradztwa Zawodowego zawiera bloki odpowiadające poszczególnym etapom edukacji ucznia.

Każdy z bloków zawiera treści programowe do zrealizowania na danym etapie kształcenia.

Służą one:

- a) nauczycielom przedmiotów obowiązkowych oraz specjalistom - do zaplanowania metod i form realizacji tych treści w ramach prowadzonych przez siebie zajęć edukacyjnych;
- b) wychowawcom klas - do zaplanowania metod i form realizacji tych treści w ramach zajęć na godzinach do dyspozycji wychowawcy i podczas innych działań wychowawczych;
- c) doradcy zawodowemu- do zaplanowania obowiązkowych zajęć z doradztwa zawodowego w klasach 7 i 8.

Blok 1. Klasy 1-3

Treści programowe:

1. Poznanie siebie

Uczeń:

- 1) opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 2) prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 3) podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 4) podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 5) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- 2) podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- 3) opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;
- 4) omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- 5) opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- 6) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- 2) wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- 3) wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 1) opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- 2) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Blok 3. Klasy 4-6

Treści programowe:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1) określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;
- 2) wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia; 3) podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;
- 4) prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;
- 2) opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;
- 3) podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;
- 4) posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;
- 5) wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;
- 2) wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;
- 3) samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 1) opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;
- 2) planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;
- 3) próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Blok 4. Klasy 7-8

Treści programowe:

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

- 1) określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 2) rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
- 3) dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
- 4) rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- 5) rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 6) określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
- 7) określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

- 1) wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
- 2) porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
- 3) wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
- 4) uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
- 5) analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
- 6) wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
- 7) dokonuje autoprezentacji;
- 8) charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

- 1) analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 2) analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3) charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 4) określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

- 1) dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 2) określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;

- 3) identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4) planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

Metody i formy realizacji programu doradztwa zawodowego

W poradnictwie indywidualnym :

- konsultacje i porady,
- diagnoza zainteresowań, mocnych stron, predyspozycji.

W poradnictwie grupowym :

- burza mózgów, dyskusja, pogadanki, wykłady,
- metody testowe jak np. ankiety, kwestionariusze, testy,
- metoda dramy: inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody audiowizualne: filmy, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych,
- gry symulacyjne i zabawy,
- zajęcia plastyczne.

Słownik pojęć

Wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez daną szkołę lub placówkę. (Projekt "Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych", Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, 2017).

Działania związane z doradztwem zawodowym - ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez przedszkole, szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z

wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. (Projekt "Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych", Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie, 2017).

Doradztwo zawodowe - świadczenie pomocy w dokonywaniu kolejnych decyzji wyboru zawodu lub pracy w formie indywidualnej porady zawodowej, poprzez analizę pola problemowego jednostki i udzielenie jej informacji zawodowych, podawanie wskazówek, sugestii oraz instrukcji. (K. Lelińska)

Doradca zawodowy - osoba udzielająca pomocy, w formie grupowych i indywidualnych porad zawodowych, młodzieży i osobom dorosłym w wyborze zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia, uwzględniając ich możliwości psychofizyczne i sytuację życiową a także potrzeby rynku pracy oraz możliwości systemu edukacyjnego, współpracując z rodzicami i nauczycielami w procesie orientacji zawodowej uczniów oraz wykorzystując w tym celu wiedzę o zawodach, znajomość psychologicznych i pedagogicznych technik, diagnozę rynku pracy oraz techniczne środki przekazywania informacji zawodowej (Klasyfikacja Zawodów i Specjalności)

Informacja zawodowa - Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania kolejnych decyzji zawodowych oraz związanych z zatrudnieniem. Zakres treści, metod i kanały przekazywanych informacji są dostosowane do etapu rozwoju zawodowego jednostki oraz rodzajów podejmowanych decyzji (K. Lelińska)

Informacja edukacyjna - Zbiory danych potrzebnych jednostce do podejmowania decyzji związanych z dalszym kształceniem (G. Sołtysińska)

Zawód - wewnętrznie spójny system czynności wymagający określonych kwalifikacji, wykonywanych w uregulowany sposób, stanowiący podstawę utrzymania i zapewniający pozycję w społeczeństwie. (po. J. Szczepański)

Zainteresowania zawodowe – utrzymująca się tendencja do poznawania, obserwowania jakiegoś obszaru rzeczywistości, który wiąże się z odpowiednimi rodzajami pracy zawodowej. Pracę marynarza, kierowcy, lekarza lub lotnika wybierają osoby, które są zainteresowane taką właśnie działalnością. Do odkrycia zainteresowań zawodowych służą odpowiednie kwestionariusze i inwentarze osobowości, na podstawie których można z pewnym prawdopodobieństwem orzekać o zawodach odpowiadających zainteresowaniom badanego.

Predyspozycje zawodowe – właściwości anatomiczno-fizjologiczne, głównie budowy i funkcjonowania układu nerwowego, w tym zadatki wrodzone podlegające rozwojowi, warunkujące pomyślne rozwiązywanie zadań zawodowych. Każdy człowiek posiada określone predyspozycje. Właściwe ich rozpoznanie pomaga w prawidłowym ukierunkowaniu zawodowym. Nie zawsze aspiracje młodzieży i dorosłych są w zgodzie z ich predyspozycjami, co może być jedną z przyczyn niepowodzeń w pracy zawodowej („Pedagogika Pracy”: 205 i 303).

Preferencje zawodowe – emocjonalne, uczciwe nastawienie ku pewnym zawodom, niezweryfikowane przez doświadczenie i wiedzę o możliwościach uzyskania odpowiedniego przygotowania zawodowego i trudnościach wykonywania zawodu. Preferencje zawodowe są wskaźnikiem postrzegania i oceny pewnych zawodów jako godnych uzyskania, czemu nie zawsze towarzyszy wiedza o istotnej wartości i trudnościach zawodowych. Najczęściej preferencje zawodowe dotyczą zawodów uznawanych za atrakcyjne i cieszących się wysokim prestiżem.

J. Zojelz